आ.व. २०८१/८२ को
वार्षिक बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी समीक्षा प्रतिवेदन

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

छहरा, पाल्पा

मितिः २०८२ भाद्र ०८ गते

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक प्रगति समीक्षा

१ . <u>वित्तीय तथा भौतिक प्रगतिः-</u>

क्र.स.	विवरण	चालु रकम	पुँजीगत रकम	जम्मा
१	वार्षिक विनियोजन	५०४४५५	२३३४७९	७३७९३४
२	निकासा	४०४१३४	१७१२५६	५७५३९१
३	खर्च	४०४१३४	१७१२५६	५७५३९१
४	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	८०.११	७३.३४	७७.९७
५	भौतिक प्रगति प्रतिशत	८०.११	७३.३४	७७.९७

<u>शिर्षकगत रुपमा</u>

क.स.	शिर्षक	चालु			पुंजीगत			जम्मा		
		निकासा	खर्च	खर्च %	निकासा	खर्च	खर्च %	निकासा	खर्च	खर्च %
१	वित्तीय समानीकरण अनुदान (संघ)	26550	23227	87.48	76150	58334	76.60	102700	81561	79.41
२	वित्तीय समानीकरण अनुदान (प्रदेश)	1625	1368	84.18	5288	1504	28.44	6913	2872	41.54
३	सशर्त अनुदान (संघ)	358074	289798	80.93	52741	45541	86.34	410815	335339	81.62
४	सशर्त अनुदान (प्रदेश)	1000	228	22.8	8500	6484	76.28	9500	6712	70.65
५	समपूरक अनुदान (संघ)	0	0		30000	13062	43.54	30000	13062	43.54
६	समपूरक अनुदान (प्रदेश)	0	0		7000	6349	90.7	7000	6349	90.7
७	विशेष अनुदान (संघ)	0	0		2000	0	0	2000	0	0
९	राजस्व बाँडफाँट	96650	81765	84.59	7350	6468	88	104000	88233	84.83
१०	आन्तरिक स्रोत	17025	4985	29.28	41250	30485	73.90	58275	35470	60.86

<u>विषय क्षेत्रगत रुपमा</u> रकम रु. हजारमा

क्र.स.	क्षेत्र /उपक्षेत्र	बार्षिक विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत	कैफियत
१	आर्थिक विकास	५२५०९	१३१५९	२५.०६	USAID Agricultural Direct financing कार्यक्रम निकासा नभएकोले ३ करोड ५० लाख कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको
२	सामाजिक विकास	४२६०७२	३७३१४९	८७.५८	
३	पूर्वाधार विकास	१५४९५५	१०७०५८	६९.०८	
४	सुशासन र अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र	६९५९	३६५०	५२.४	
५	विपद् व्यवस्थापन	३०००	२७५०	९१.६	
६	कार्यालय सञ्चालन र प्रशासनिक क्षेत्र	९४४३९	७५६२३	८०.०८	
जम्मा		७३७९३४	५७५३९१	७७.९७	

<u>२. भौतिक प्रगतिका नतिजा सूचक</u>

२.१ <u>पूर्वाधार तर्फः-</u>

२.१.१ सडक/ पुल

- कालोपत्रेः ० कि.मि
- ग्राभेलः २.६८ कि.मि
- सडक चौडा (Widening): ७.०२ कि.मि.
- सोलिङः १.६८ कि.मि.
- पि.सि.सि. : २.५८ कि.मि.
- ग्याविन वालः ३१०५.५१ क्यु. मि.
- ह्युम पाइपः ४२.५० मि.

- ट्रस निर्माणः ४७६९.९१ के.जी.
- ट्र्याक ओपनः ७.६१ कि.मि.
- सडकमा दायाँ/बायाँ नाला निर्माणः १.४१ कि.मि.
- मेसनरी वालः ०.६ कि.मी.
- पुलः ० वटा
- कलभर्टः ० वटा
- सडक/ पुल निर्माणबाट लाभान्वित जनसंख्या र सिर्जित रोजगारीको संख्या १६००० र १५००

२.१.२ <u>भवन तर्फः-</u>

- ➢ अस्पताल भवनः ० वटा
- ➢ स्वास्थ्य चौकी/केन्द्रः १ वटा
- ➢ विद्यालय भवनः ० वटा
- ➢ भवन मर्मतः १९ वटा
- ➢ सामुदायिक भवनः १० वटा
- ➢ शौचालयः ६ वटा
- ➢ मन्दिरः २ वटा
- ➢ हाट बजारः ० वटा
- ➢ लाभान्वित जनसंख्या र सिर्जित रोजगारी संख्या ६०० र १५०

२.१.३ <u>सिंञ्चाई तर्फः</u>

- ०.५६ कि.मि. सिंचाई नहर/कुलो निर्माण
- ० कि.मि. नहर/कुलो मर्मत
- ० वटा डिप ट्यूवेल निर्माण
- ० वटा वोरिङ निर्माण
- ४.९३४ कि.मि. सिंचाईका लागि पाईप विच्छ्याइएको

सिंचाई आयोजना र निर्माणबाट लाभान्वित जनसंख्या र सिर्जित रोजगारी ५०० र ५०

२.१.४ उपभोक्ता समितिको दर्ता /नवीकरण, तालिम सम्बन्धी संक्षिप्त विवरण

- दर्ता/नवीकरणको व्यवस्था नभएको
- २०८१/८२ मा तालिम पनि प्रदान नगरिएको

२.१.५ योजना कार्यान्वयनको अनुगमन र अनुगमनमा देखिएका व्यहोरा

- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयनका विभिन्न चरणमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने गरिएको
- योजना अनुगमन समितिबाट अनुगमन प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि फरफारक गर्ने गरिएको
- उपभोक्ताहरूले जनश्रमदानबाट हुने कार्यहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा सहभागी भई काम गर्न नखोज्नु
- स्थानीयस्तरबाट गर्न सकिने कार्यहरूमा पनि गाउँपालिकाबाट बजेट माग गर्ने प्रवृत्ति
- निर्माण सम्पन्न पश्चात सो कार्यको निश्चित अवधिको लागि उपभोक्ता समितिले मर्मत सम्भार गर्ने कानुनी व्यवस्था नहुनु
- निर्माण सामग्रीको प्रचलित दरभाउ र बजारको वास्तविक मूल्य र बीच-बीचमा हुने मूल्य वृद्धिलाई जिल्ला दररेटले सम्बोधन गर्न नसक्नु

२.२ सामाजिक विकासतर्फ :-

२.२.१ खानेपानी तथा सरसफाइतर्फ

- आयोजना संख्याः ५७ वटा
  - टंकी निर्माणः ३४
  - धारा जडानः २५१
  - एच.डि.पि.इ. पाइपः १४४८० कि.मि.
- लाभान्वित जनसंख्या र सिर्जित रोजगारी संख्या ४०० र २००

२.२.२ शिक्षाः-

२.२.२.१ विद्यार्थी संख्या सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या	अन्तिम परिक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी संख्या	कक्षा उत्तिर्ण विद्यार्थी संख्या	कैफियत

१	पूर्व प्राथमिक तह	६८६	६४८	३०३	
२	कक्षा १	४८५	४३७	३८०	
३	कक्षा २	४०२	३७०	३५०	
४	कक्षा ३	४३५	४१३	३९१	
५	कक्षा ४	४४८	४२४	३८६	
६	कक्षा ५	४७७	४६०	४२९	
७	कक्षा ६	४७०	४४८	४१४	
८	कक्षा ७	४४२	४३२	३८७	
९	कक्षा ८	४७३	४६९	३६९	
१०	कक्षा ९	३६९	३६२	३१८	
११	कक्षा १०	३९९	३४९	२१७	
१२	कक्षा ११	१७५	१६७	१३१	
१३	कक्षा १२	२७६	२६९	-	
		५५३७	५४८१	४०७५	

२.२.२.२ <u>बिद्यालय संख्याः-</u>

क) आधारभूत

- सामुदायिकः ४३
- संस्थागतः १

ख) माध्यमिक

- सामुदायिकः १२
- संस्थागतः ०
- जम्माः १२

२.२.२.३ <u>संचालित अतिरिक्त क्रियाकलाप</u>

- राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड
    - गाउँपालिकाका १२ वटा माध्यमिक विद्यालयहरु बाट प्रतिनिधि मूलक रुपमा खेलाडी सहभागी गराई मिति २०८२ जेठ महिनामा गा.पा को कटौंजेपानी खेल मैदानमा छनौट खेल संचालन भएको।
    - उक्त छनौट खेलमा तपसिल विधामा खेलाडी छनौट गरी लिल्ला स्तरिय राष्ट्रपति खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागि गराईएको ।

- ➢ भलिवल- महिला र पुरुष
- ➢ ज्याभ्लिङ्ग थ्रो- महिला र पुरुष
- ➢ छेलो थ्रो- महिला र पुरुष
- ➢ दौड- १००मि, २००मि, ५००मि, ८००मि र १५०० मि- महिला र पुरुष
- ➢ हाइजम्प- महिला र पुरुष
- ➢ लङ्जम्प- महिला र पुरुष
- ➢ ट्रिपल जम्प- महिला र पुरुष

○ उक्त खेलमा ३ रजत र ५ कास्य गरी जम्मा ८ पदक प्राप्त भएको थियो। पदक प्राप्त गर्ने खेलाडीहरुले विवरण तपसिल बमोजिम रहेको छ।

- सटपुट-द्धितीयः कमल पेग्नी
- सटपुट-द्धितीयः चन्दा बुढाथोकी
- लङ्गजम्प-द्धितीयः प्रशान्त खत्री
- लङ्गजम्प-तृतीयः सृष्टि राउत
- हाइजम्प- तृतियः सृष्टि राउत
- ज्याभ्लिङ्ग थ्रो-तृतीयः प्रेम पेङ्गनी
- ज्याभ्लिङ्ग थ्रो-तृतीयः आयुश्मा दर्लामी
- दौड ८०० मी.- तृतीयः मुना छहरी

- **स्थानीय तहको लगानीमा सञ्चालित अन्य खेलकुद प्रतियोगिताको विवरण**

क) आ.व २०८१/८२ मा स्थानीय तहको लगानीमा अध्यक्षकप खुला पुरुष तथा महिता भलिवल प्रतियोतिता र खुला क्रिकेट प्रतियोगिता सञ्चालन गरीएको थियो

ख) खुला ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता।

ग) खुला चेस प्रतियोगिता ।

- शैक्षिक क्षेत्रको अनुगमन/नियमन

आ.व २०८१/८२ मा रैनादेवी छहरा गाउँपालिकामा तपसिल बमोजिमका विधिबाट विद्यालय अनुगमन गरीएको थियो ।

क) नियमित विद्यालय अनुगमन

ख) परीक्षाकेन्द्रित अनुगमन

ग) विषय विज्ञसहितको अनुगमन

घ) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसंगको सहकार्यमा अनुगमन

ङ) कार्यक्रम केन्द्रित विशेष अनुगमन ।

- विद्यालय समायोजन र दरवन्दी मिलान सम्बन्धी विवरण

  आ.व २०८१/८२ मा तपसिल बमोजिमका विद्यालय समायोजनको प्रक्रियामा रहेका र कार्यरत शिक्षक/कर्मचारीलाइ अन्यत्र काजमा खटाइएको ।

  क) छेउफान प्रा.वि,रैनादेवी छहरा ५ पाल्पा ।

  ख) संगिता प्रा.वि,रैनादेवी छहरा ८ पाल्पा ।

- स्थानीय पाठ्यक्रमका मूलभुत विषयहरुः-

  रैनादेवी छहरा गाउँपालिकामा कक्षा १-५ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम र कक्षा १-३ सम्म स्थानीय पाठ्यपुस्तक लागु भएको ।

  स्थानीय पाठ्यक्रमका मूलभुत विषयहरुः-

  क) गाउँपालिकाका स्थानीय जातजाति,भाषा संस्कृतिको विषयमा जानकारी समेटीएको ।

  ख) गाउँपालिका भित्रका स्थानीय रहनसहन, पर्व ,मेला, खेतीपाती आदीको जानकारी समेटीएको ।

  ग) राष्ट्रिय पाठ्यक्रमले तोकेका विषयक्षेत्र समेटीएको ।

- **दिवा खाजा**

  रैनादेवी छहरा गाउँपालिकामा आ.व २०८१/८२ मा कक्षा १-५ सम्मका विद्यार्थीको लागि संघीय ससर्त बाट विनियोजित बजेटमा रु ५ थप गरी रु २० बनाइएको ।

- **संस्थागत विद्यालयको नियमनका लागि गरीएका कार्यक्रमहरुः-**

  यस गाउँपालिकामा सञ्चालित आधारभूत १-८ सञ्चालित १ विद्यालयको आवश्यकता अनुसारको नियमन प्रणली अपनाइएको ।

विविधः-

क)सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुको क्षमता विकास, गुणस्तर सुधार, गुणस्तर परीक्षण, परीक्षा सञ्चालन लगायतका क्रियाकलापमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुः-

क) आइ.टी स्रोत शिक्षकका लागि सूचना प्रविधी सम्बन्धी कार्यशाला।

ख) एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम ।

ग) प्रश्नपत्र निर्माण सम्बन्धी कार्यशाला ।

घ) अपाङ्गताको प्रारम्भिक परीक्षण सम्बन्धी कार्यशाला ।

२.२.३ <u>स्वास्थ्य तर्फ :</u>

- स्थानीयबाट सञ्चालित अस्पताल/ स्वास्थ्य चौकी/ आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रमा OPD र Emergency मा सेवा लिएका सेवा ग्राहीको संख्या र प्रमुख रोगहरु

क्र.स.	रोगको नाम	संख्या
१	Injuries	1698
२	Orthopedic Problems	1186
३	APD	1754
४	Headache	1718
५	Upper Respiratory Tract Infection Cases	1844
६	Fever	1653
७	Fungal Infection	689
८	Lower Respiratory Tract infection	996
९	Cough	1306
१०	Acute Tonsilitis	812
११	Diarrhoea	1104
१२	Rhinitis	875
१३	Itching	989
Total		25861

- पाठेघरको Cancer Screening
    - VIA द्वारा परीक्षणः ८६ जना
        - संकास्पद विरामीः २ जना
    - HPV DNA द्वारा परीक्षणः २८९ जना
- बालबालिकाको कुपोषण Screening
    - जम्मा सर्वेक्षण गरिएका बालबालिकाः ११८७
        - सामान्यः ११६२
        - मध्यम शिघ्र कुपोषणः २१
        - कडा शिघ्र कुपोषणः ४
- विभिन्न प्रकारका खोपहरू, भिटामिन ए खुवाउने, संस्थागत सुत्केरी अन्य सरुवा रोग नियन्त्रण लगायतका क्रियाकलापहरू
    - बि.सि.जी. खोपः १७५ जना
    - एच.पि.भि. खोपः १०७८ जना
    - राष्ट्रिय भिटामिन ए कार्यक्रमः

        - पहिलो चरणः १७३२ जना
        - दोस्रो चरणः १७२२ जना
        - सुत्केरी पश्चात भिटामिन ए प्राप्त आमाको संख्याः ८२ जना
    - संस्थागत सुत्केरी विवरण
        - जम्मा बर्थिङ सेन्टरः ४
            - भुवनपोखरी स्वास्थ्य चौकीः १४
            - छहरा स्वास्थ्य चौकीः २९
            - जुठापौवा स्वास्थ्य चौकीः २८
            - सत्यवती स्वास्थ्य चौकीः ११
        - जम्माः ८२ जना
            - २० वर्ष मुनीका सुत्केरीः १७ जना
            - २० वर्ष माथिका सुत्केरीः ६५ जना
- क्यान्सर/ मुटु रोग लगायतका असाध्य रोगका बिरामीहरूलाई मासिक भत्ता (भत्ता पाउने र खर्च रकम) सहितको विवरण
    - जम्मा रकमः रु.३१,९५,०००/-
    - लाभग्राही संख्याः ५४
- स्वास्थ्य संस्थाको सेवाको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार प्राप्ताङ्क
    - सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकीः ६७%
    - सोमादी स्वास्थ्य चौकीः ५९%
    - भुवनपोखरी स्वास्थ्य चौकीः ७८%
    - छहरा स्वास्थ्य चौकीः ८७%
    - मुझुङ स्वास्थ्य चौकीः ७०%
    - जुठापौवा स्वास्थ्य चौकीः ७७
    - बल्ढेङ्गगढी स्वास्थ्य चौकीः ६०%
    - सत्यवती स्वास्थ्य चौकीः ७३%

२.२.४ महिला, बालबालिका र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुतर्फ

- महिला आयआर्जन तथा सशक्तीकरण कार्यक्रम अन्तर्गतः-

क.स	संचालित कार्यक्रम	लाभाग्राही संख्या	कैफियत
१	४५ दिने सिलाई कटाई स्तरोन्नति तालिम	२३	व्यावसायिक रूपमा सिलाई-कटाई गरि क्षमता अभिवृद्धिका साथै आत्मनिर्भर बन्न सक्नेछन्।
२	८ वटा वडामा लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	४२०	समाजमा लैङ्गिक हिंसामा परेका पारिएका आम नागरिकलाई सचेत बनाई आफ्ना हक अधिकारका लागि बुलन्द आवाज उठाउन सक्ने।

- अपाङ्गता सहायता सामग्री वितरणको विवरणः

क.स	पुर्ण अपाङ्गता (क वर्ग	अति अशक्त अपाङ्गता (ख वर्ग)	सहायता सामाग्री वितरण
१	५७	१५९	३ जना (ह्यलचियर)

- **बालमैत्री स्थानीय तह, पोषणमैत्री स्थानीय तह, बाल श्रमको अन्त्य, बालविवाह अन्त्य सम्बन्धि कार्यक्रमहरुः**

बालमैत्री स्थानीय तह निर्माणका लागि बालश्रम तथा बाल विवाह अन्त्य गर्ने उद्देश्यका साथ सचेतना कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ ।

सचेतना कार्यक्रममा समावेश गरिएका विषयहरुः

- बालबालिकाको परिचय,
- बाल अधिकार,
- कानुनले प्रदान गरेका बाल अधिकारहरु,
- बाल श्रमको परिचय,
- बाल श्रम न्यूनीकरणमा स्थानीय तहको भूमिका,
- बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६ बाल विवाह,

- बाल विवाहका कारण, असर र समाधानका उपायहरु,
- बाल विवाह निवारण सम्बन्धी कानुनी प्रावधान।

❖ **कार्यक्रम विवरण तालिकाः**

क.स	संचालित कार्यक्रम	लाभाग्राही संख्या	कैफियत
१	बाल श्रमको अन्त्य, बालविवाह अन्त्य सम्बन्धि सचेतना तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम।	८७२	७ वटा विद्यालयमा ६कक्षा देखि १० कक्षा सम्मका विद्यार्थीहरु।

२.२.५ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण

- लाभग्राही संख्या र खर्च रकम खुल्ने गरी / तथ्याङ्कगत विवरण

क.सं.	सामाजिक सुरक्षा किसिम	प्राप्त गर्ने संख्या	खर्च रकम	कैफियत
१	अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता	१९२८	९,११,४३,९०२/-	
२	जेष्ठ नागरिक दलित भत्ता	२२३	६६,७६,६००/-	
३	जेष्ठ नागरिक एकल महिला भत्ता	२२७	७३,९७,६०३/-	
४	विधवा (एकल महिला)	६३६	१,९३,२७,२९४/-	
५	पूर्ण अपाङ्ग	५७	२६,७१,९७०/-	
६	अतिअशक्त अपाङ्ग	१७६	४२,९५,६३४/-	
७	बालपोषण	३२३	१८,४४,८६९/-	
	जम्मा	३५७०	१३,३३,५७,८७२/-	

२.२.६ व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण

वडा नं.	जन्म				मृत्यु				सम्बन्ध बिच्छेद	विवाह	बसाई सरी आएको		बसाई सरी जाने		जम्मा
	पुरूष	महिला	तेश्रो लिङ्ग	जम्मा	पुरूष	महिला	तेश्रो लिङ्ग	जम्मा	जम्मा	जम्मा	दर्ता संख्या	सदस्यको संख्या	दर्ता संख्या	सदस्यको संख्या	
१	४१	४०		८१	१५	१०		२५	४	४४			१२	४४	१६६
२	४४	३०		७४	१५	१०		२५	४	४४	१	२	१६	५४	१६४
३	९२	८५		१७७	३३	३०		६३	४	८७			२१	७७	३५२
४	६०	६०		१२०	२९	१९		४८	७	६६	३	१०	१७	७०	२६१
५	३५	१६		५१	१६	९		२५	३	२१	२	८	१३	४८	११५
६	४६	४५		९१	१६	१६		३२	१३	४३	५	१७	२३	६४	२०७
७	२१	२७		४८	९	६		१५	३	१४	५	११	९	२२	९४
८	२८	२७		५५	२१	१९		४०	१०	३५			५	१४	१४५
जम्मा	३६७	३३०	०	६९७	१५४	११९	०	२७३	४८	३५४	१६	४८	११६	३९३	१५०४

२.२.७ वृद्वाश्रम, दिवा विश्राम गृह लगायत जेष्ठ नागरिकहरूका लागि संचालित कार्यक्रमको संक्षिप्त विवरण

२.२.८ गै.स.स सम्बन्धी

गैर सरकारी संस्था दर्ता नभएका

२.२.९ बालमैत्री स्थानीय तह, पोषणमैत्री स्थानीय तह, बाल श्रमको अन्त्य, वालविवाहको अन्त्य जस्ता सञ्चालित अभियानमूलक कार्यक्रम सम्बन्धी संक्षिप्त प्रस्तुती

२.३ आर्थिक विकास तर्फ

२.३.१ भूमि/ जग्गा वर्गीकरण भए/नभएको

(भएको भए कृषि/ आवास क्षेत्रको तथ्याङ्क उपलब्ध भएमा समेट्ने)

२.३.२ भूमि समस्या समाधानका लागि

- ✓ भूमिहीन दलितः
  - दर्ताः ६
  - NALCIS मा प्रविष्टिः ६
  - प्रमाणीकरणः २
  - अस्वीकृतः ०
  - नाप नक्साः नापी भएको छैन
- ✓ भूमिहीन सुकुम्बासीः
  - दर्ताः २५
  - NALCIS मा प्रविष्टिः २५
  - प्रमाणीकरणः २
  - अस्वीकृतः ३
  - नाप नक्साः नापी भएको छैन
- ✓ अव्यवस्थित बसोबासीः
  - दर्ताः १०६३
  - NALCIS मा प्रविष्टिः १०६३
  - प्रमाणीकरणः -

- अस्वीकृतः -
- नाप नक्साः नापी भएको छैन

२.३.४ नगर/ गाउँपालिकामा दर्ता / नवीकरण / सूचीकरण भएका वन उपभोक्ता समूह र वन उपभोक्ता समितिले तिरेको राजश्व, Agro Forestry सँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन भएको भए सो को संक्षिप्त विवरण

- ✓ ४००० वटा दालचिनीका विरुवा वितरण
- ✓ ३००० वटा टिमुरका विरुवा वितरण

२.३.५ <u>कृषिसँग सम्बन्धित विवरण</u>

- गाउँपालिकामा सूचीकृत कृषक समूहको संख्याः ४५
- कृषि फर्मको संख्या : ५९
- मूल विउ वितरणको विवरणः वितरण गरिएको छैन
- कृषक तालिमको विवरण
    - १० जना कृषकलाई जिल्ला स्तरीय तालिममा सहभागिताको लागि सिफारिस गरी पठाइएको
    - बाली उपचार शिविर कार्यक्रममा १५० जना कृषकको सहभागिता रहेको
    - २० जना युवाहरूलाई ३० दिने मिनी-टिलर तथा कुटानी-पिसानी मिल मर्मत सम्बन्धी तालिमको आयोजना गरिएको
- हाटबजार व्यवस्थापनः हाटबजार सञ्चालनमा नरहेको
- साना सिंचाई/ लिफ्ट सिंचाई/ पोखरी निर्माण/ गरा सुधार सम्बन्धी विवरण (नतिजा सहित): -
- पालिका स्तरमा Poket Zone को कार्यक्रम भएमा सोको क्षेत्रफल, प्रमुख वाली र उत्पादन, लाभान्वित घरधुरी र जनसंख्या : -
    - सुन्तला जात पकेट क्षेत्र
        - सल्लेधारा, तीनधारे, मुझुङ, अमलाबास, दिग, तान्सिङ्गल, सोमादी
    - तरकारी पकेट क्षेत्र
        - मुझुङ, सत्यवती, सोमादी, मगाल
    - दालचिनी पकेट क्षेत्रः
        - जुठापौवा, बल्ढेङ्गगढी, सत्यवती
- कृषि यान्त्रिकरणकालागि गरिएका कार्यहरु

- ५०% अनुदानमा कृषि औजार वितरण गरिएको
    - मिनी-टिलरः ४९ वटा
    - कुटानी-पिसानी मिलः २१ वटा
    - चापकटरः ४ वटा
    - यो कार्यक्रमबाट ७४ जना कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका
  - २० जना युवाहरूलाई ३० दिने मिनी-टिलर तथा कुटानी-पिसानी मिल मर्मत सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको
- जैविक मल/ जैविक विषादी उत्पादनका लागि कृषकहरुलाई गरिएको सहयोग र नतिजा
  - सुन्तलाजात फलफूल बाली पकेट क्षेत्रमा सुन्तलाजात फलको गुणस्तर तथा उत्पादन वृद्धिको लागि कृषकहरूलाई ३७३ क्विन्टल जैविक मल वितरण गरिएको
- कृषि उत्पादनको बजारीकरणको व्यवस्था
- कृषि अनुदान उपलब्ध गराइएको विवरण
  - कृषि औजार वितरण कार्यक्रम
    - ५० प्रतिशत अनुदानमा ४९ वटा मिनिटिलर, २१ वटा कुटानी-पिसानी मिल, ४ वटा चापकटर वितरण
    - ७४ जना कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित
  - नमूना फलफूल बगैंचा क्षेत्र विस्तार
    - ५ रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तला बगैंचा स्थापना
    - ३६० रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तलाजातको फलफूलको क्षेत्र विस्तार कार्य भएको
    - कृषकहरू, कृषक समूह, कृषि सहकारी र कृषि फर्महरूबाट कार्यक्रम सञ्चालन भएको
  - जैविक मल वितरण कार्यक्रम
    - १, २, ३ र ४ नं वडाका सुन्तलाजात पकेट क्षेत्रका कृषकहरूलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा ३७३ क्विन्टल जैविक मल वितरण
  - तरकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम
    - १, ३, ५, ६ र ८ नं वडाका कृषि समूह, सहकारी र फर्महरूलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा हिउँदे तरकारी बालीका बिउ वितरण
  - आलु प्रवर्द्धन कार्यक्रम

        - ७ नं वडाका ४ वटा कृषि समूह मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन
        - ८२ रोपनी क्षेत्रफलमा आलुको क्षेत्र विस्तार कार्य सम्पन्न
    - किसान सूचीकरण कार्यक्रम
        - ६, ७ र ८ नं वडामा घुम्ती शिविर सञ्चालन गरी कार्यक्रम सञ्चालन भएको
        - १५०० जना कृषक घरधुरीको विवरण किसान सूचीकरण व्यवस्थापन प्रणालीमा आबद्ध गरिएको
    - प्लाष्टिक टनेल वितरण कार्यक्रम
        - २२ वटा टनेल प्लाष्टिक वितरण गरिएको
    - निलोतुथो वितरण
        - ३ नं वडाका २२६ जना कृषकलाई ३३७ के.जी. निलोतुथो वितरण गरिएको
    - आलुको बिउ वितरण
        - ५० प्रतिशत अनुदानमा ३ नं वडाका कृषकहरूलाई ६७४२ के.जी. आलुको बिउ वितरण
    - मल्चिङ प्लाष्टिक वितरण
        - ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ नं वडाका कृषकहरूलाई २९ वटा मल्चिङ प्लाष्टिक वितरण
    - मौरी घार वितरण
        - ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ नं वडाका कृषकहरूलाई ४८ वटा खाली मौरी घार वितरण
    - सिंचाइ पाइप वितरण
        - ८० प्रतिशत अनुदानमा २५ मिमि को ३३०० मिटर पाइप वितरण गरिएको
- कृषि वालिमा लाग्ने रोगहरुको उपचारकालागि गरिएका प्रयासहरू
    - वालीमा लाग्ने रोग किरा व्यवस्थापनको लागि रकम विनियोजन गरी कृषि राहत कोषको व्यवस्था गरिएको
    - वालीमा लाग्ने रोग किरा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तथा परामर्श प्रदान गरिएको
    - वालीमा लाग्ने रोग किरा व्यवस्थापनको लागि निशुल्क विषादी वितरण गरिएको

- सुन्तला जात फलफूल पकेट क्षेत्रमा सुन्तला जात फलफूलमा हुने ह्रास न्यूनीकरणको लागि अनुदानमा निलो तुथो, चुना वितरण गरिएको
- अमेरिकन फौजी किरा नियन्त्रणको लागि विषादी वितरण गरिएको
- वालीमा लाग्ने रोग किरा पहिचानको लागि १५० जना कृषकहरूलाई १ दिने वाली उपचार शिविरमा सहभागी गराइएको

२.३.६ पशुसँग सम्बन्धित विवरण

- गाउँपालिकामा सूचीकृत पशुपालन फर्मको संख्या:- ३०
- पशु-पंक्षी उपचारको विवरण :

क्र.स.	विवरण			एकाइ	२०८०/८१	२०८१/८२
१	पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	उपचार सेवा	मेडिकल उपचार	वटा	३०६००	३२४८५
२			गाइनोकोलोजिकल उपचार	वटा	५०४०	४२८५
३			माइनर सर्जिकल उपचार	वटा	४२५०	३५३९
४		प्रयोगशाला सेवा	गोबर परीक्षण	वटा	३५६७८	४२७८९
५			पिसाब परीक्षण	वटा	२००	३५०
६			दुध परीक्षण	वटा	१०	३५
७		खोप सेवा	पि.पि.आर.	वटा	१३८००	१५०००
८			रेबिज	वटा	४०	११२
९			स्वाइन फिभर	वटा	२००	०
१०			रानी खेत	वटा	०	०
११			एफ.एम.डी.	वटा	३०००	३०००
१२			अन्य एल.एस.डी.	वटा	४००	५००
१३		परजीवी नियन्त्रण	बाह्य	वटा	३५६०	४२५०
१४			आन्तरिक	वटा	९००००	११२०००
१५		कृत्रिम गर्भाधान	गाई	वटा	९०	५०
१६			भैंसी	वटा	१००	३५

१७	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम		प्राविधिक सेवा तथा परामर्श	जना	३५४०	२८५०
१८			फर्म अवलोकन	वटा/ पटक	१००	२१०

- पशु-पंक्षीको लागि निशुल्क औषधी वितरण
  - २००० कृषक घरपरिवारलाई निशुल्क औषधी वितरण
- पशुपंक्षिका लागि अनुदान वितरणको विवरण
  - विपन्न वर्गका कृषकहरूलाई २१ वटा बाख्रा तथा ९ वटा बंगुरको पाठापाठी वितरण
- रेविज नियन्त्रण र भुस्याहा कुकुर व्यवस्थापनका लागि गरिएको प्रयासहरू
  - विश्व रेबिज दिवसको अवसरमा कार्यक्रम सञ्चालन गरी ६० वटा घरपालुवा कुकुर, बिरालो र ३० वटा सामुदायिक कुकुरहरूलाई रेबिज विरुद्धको खोप लगाइएको
  - रेबिज रोग सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरेको
- पशुपालक कृषकका लागि सञ्चालन गरिएको तालिम सम्बन्धी विवरण
  - बाख्रा पालन र गाई-भैंसी पालन सम्बन्धी कृषकहरूलाई तालिम सञ्चालन
- पशु पकेट क्षेत्र भए सोको विवरण
  - गाई/भैंसी पकेट क्षेत्र
    - सोमादी र सल्लेधारा
  - बाख्रा पकेट क्षेत्र
    - सत्यवती, जुठापौवा, भुवनपोखरी, सिद्धेश्वर र मुझुङ

२.३.७ <u>उद्योग/ व्यापारसँग सम्बन्धित विवरण</u>

- गाउँपालिकामा व्यवसाय करमा दर्ता भएका उद्योग व्यापार/ व्यवसायको संख्या र उठेको राजश्व
  - संख्याः २४८ वटा
  - उठेको राजस्वः रु. ५,१५,३३२/-
- व्यापार-व्यवसायको अनुगमन सम्बन्धी विवरण
  - अनुगमन संख्याः १

- फेला परेका त्रुटी/अनियमितताः
  - म्याद गुज्रेका खाद्यान्न भेटिएको
  - दर्ता नभई व्यवसाय सञ्चालन गरेको
  - समयमा नवीकरण नगरेको
- कारबाही
  - म्याद गुज्रेका खाद्यान्न जफत गरी नष्ट गरिएको
  - म्याद गुज्रेका खाद्यान्न समयमै छुट्टै स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सुझाव दिइएको
  - व्यवसाय दर्ता/नवीकरण समयमै गर्न अनुरोध गरिएको

२.३.८ <u>गरिबी निवारण, जिविको पार्जन र आर्थिक सशक्तिकरण सम्बन्धी</u>

- मेड्पा
  - नयाँ उद्यमी
    - १ नं वडामा
    - लक्ष्यः ३० जना
    - उपलब्धिः ५५ जना
  - स्तरोन्नति
    - लक्ष्यः २० जना
    - उपलब्धिः ५ जना
  - प्रविधि हस्तान्तरण
    - प्रविधि हस्तान्तरण अन्तर्गत दुना टपरी बनाउने मेसिन वितरण गरिएको
    - लक्ष्यः २० जना
    - उपलब्धिः १० जना
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
  - प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा स्थापना भएको रोजगार सेवा केन्द्रले देहाय बमोजिमका सेवाहरू प्रदान गर्दछ।
    - बेरोजगार सूचीकरण तथा सो सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन

- वैदेशिक रोजगारीको लागि श्रम स्वीकृती अनलाइन मार्फत प्राप्त गर्नको लागि सहजीकरण (८० जना)
- वैदेशिक रोजगारीमा गई दुर्घटनामा परेका व्यक्तिहरू/परिवारलाई आर्थिक सहायता प्राप्त (FEWMIS) गर्न सहजीकरण
- रोजगारी सिर्जना ज्यालामा (बजेट स्रोतः नेपाल सरकार)
  - ✓ कुल बजेटः रु.१७२२०००/-
  - ✓ योजना संख्याः ५ वटा
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना संख्याः २६ जना
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना दिनः २५०९ दिन
  - ✓ औसत रोजगारी दिनः ९६.५ दिन
- रोजगारी सिर्जना ज्यालामा (बजेट स्रोतः आइ.डि.ए)
  - ✓ कुल बजेटः रु.२७०००००/-
  - ✓ योजना संख्याः ८ वटा
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना संख्याः ४० जना
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना दिनः ३८३७ दिन
  - ✓ औसत रोजगारी दिनः ९५.९ दिन
- रोजगारी सिर्जना ज्यालामा (जम्मा)
  - ✓ कुल बजेटः रु.४३९४०००/-
  - ✓ योजना संख्याः १३ वटा
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना संख्याः ६६ जना
  - ✓ कुल रोजगारी सिर्जना दिनः ६३४६ दिन
  - ✓ औसत रोजगारी दिनः ९५.८५ दिन

२.३.९ सहकारी नियमन सम्बन्धमा गरिएका कार्यहरुको संक्षिप्त प्रस्तुती

- सहकारी संस्थाको नियमित अनुगमन गरिएको
- सहकारी संस्थाको वित्तीय विवरण सङ्कलन गरिएको

२.४ सुशासन र अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र

२.४.१ दरबन्दी विवरण

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	दरबन्दी	पद पूर्ति	रिक्त
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	८ औं	प्रशासन	सा.प्र.	१	१	-
२	अधिकृत	७/८औं	प्रशासन	लेखा	१	१	-
३	इन्जिनियर	६/७/८औं	इन्जि.	सिभिल	१	१	-
४	अधिकृत	७/८औं	शिक्षा	शि.प्र.	१	१	-
५	अधिकृत	६ औं	प्रशासन	सा.प्र.	२	२	-
६	आ.ले.प.	५औं	प्रशासन	लेखा	१	१	-
७	सहायक	५औं	प्रशासन	सा.प्र.	४	१	३
८	कम्प्युटर अपरेटर	५औं	विविध		१	१	-
९	लेखा सहायक	५औं	प्रशासन	लेखा	१	-	१
१०	प्रा.स.	५औं	शिक्षा	शि.प्र.	१	१	-
११	हे.अ.	५/६औं	स्वास्थ्य	हे.ई.	१	१	-
१२	सब इन्जिनियर	५औं	इन्जि.	सिभिल	१	१	-
१३	अ.सब.इन्जिनियर	चौथो	इन्जि.	सिभिल	१	१	-
१४	स.म.वि.नि.	चौथो	विविध		१	१	०
१५	खा.पा.स.टे.	चौथो/५औं	इन्जि.	सिभिल	१	१	-
१६	अधिकृत	७/८औं	कृषि		१	-	१
१७	सहायक	५औं	कृषि		२	१	१
१८	सहायक	चौथो	कृषि		१	१	०
१९	अधिकृत	७/८औं	कृषि	ला.पो.डे.डे.	१	-	१
२०	सहायक	५औं	कृषि	भेट	२	१	१
२१	सहायक	५औं	कृषि	ला.पो.डे.डे.	१	१	०
२२	सहायक	चौथो	कृषि	भेट	२	२	०
२३	सहायक	चौथो	कृषि	ला.पो.डे.डे.	२	१	१
कार्यालय तर्फ जम्मा					३१	२२	९
वडा कार्यालय तर्फ (८ वटा)							
१	सहायक	५औं	प्रशासन	सा.प्र.	३	१	२
२	सब इन्जिनियर	५औं	इन्जि.	सिभिल	३	३	-

३	सहायक	चौथो	प्रशासन	सा.प्र.	५	३	२
४	अ सब इन्जिनियर	चौथो	इन्जि.	सिभिल	५	५	०
जम्मा					४७	३४	१३

<u>२.४.२ सार्वजनिक सुनुवाई र गुनासो व्यवस्थापन</u>

- सार्वजनिक सुनुवाई

२.४.३ <u>सामाजिक परीक्षण/ सार्वजनिक परीक्षण</u>

-

२.४.५ <u>जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास</u>

- क्षमता विकास तालिम नभएको

२.४.६ <u>नगर प्रहरी</u>

- आ.व. २०८१/८२ को सुरुवात देखि ३ जना नगर प्रहरी जवान भर्ना गरिएको छ।

२.५ <u>विपद् व्यवस्थापन</u>

- विनियोजन, खर्च र सम्पन्न प्रमुख कामहरू
  - विपद् व्यवस्थापन कोषः रु. ३०,००,०००/-
  - सम्पन्न कार्यहरूः
    - ग्याविन जाली खरिदः रु.२,६८,९४०/-
    - पाइप खरिदः रु.५,४४,४६७.२०/-
    - विपद् सामग्री खरिद(त्रिपाल सहित): रु.५,२५,९६७.५४/-
    - विपद् आर्थिक सहयोगः रु.१०,२६,१७५/-
    - घर गोठ आगलागीः
      - ✓ खाद्यान्नः रु.६४,४५०/-
      - ✓ जस्तापाताः रु.३,२०,०००/-
    - जम्मा खर्चः रु.२७,५०,०००/-

- वारुण यन्त्र : २०८१/८२ मा वारुण यन्त्रको लागि प्रक्रिया सुरु गरिएको र २०८२/८३ मा वारुण यन्त्र प्राप्त हुने ।

३. उपलब्धि

- ✓ एक घर एक धारा कार्यक्रम अन्तर्गत खानेपानी तर्फ साउने लिफ्टिङ खानेपानी, भट्टे लिफ्ट खानेपानी, दोनधारे लिफ्ट खानेपानी लगायतका खानेपानीका आयोजनाहरू सम्पन्न
- ✓ रैनादेवी मन्दिर पुनःनिर्माण कार्य सम्पन्न
- ✓ गाउँपालिकाबाट तीन जिल्ला जोड्ने मुख्य सडक स्तरोन्नति गरी कालोपत्रे गर्ने काम भइरहेको
- ✓ रिब्दीकोट गाउँपालिकासँगको सहकार्यमा कृषि उत्पादन प्रवर्द्धन गर्नका लागि सुन्तलाजात फलफूलको बजारीकरणका लागि सुन्तला महोत्सवको आयोजना
- ✓ अर्घाखाँचीको पाणिनि गाउँपालिकासँगको सहकार्यमा पाणिनी सम्मेलन सम्पन्न
- ✓ कृषि तर्फ व्यवसायीकरण, बजारीकरण र यान्त्रीकीकरणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन
- ✓ वित्तीय सुशासन कायम गर्नको निम्ति प्रत्येक वर्ष वेरुजुको आँकडा घटाउँदै लगिएको
- ✓ विपद् व्यवस्थापनलाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिकाभित्र रहेका प्रहरी चौकीहरूलाई विपद् सामग्री वितरण
- ✓ स्वास्थ्य सेवामा जनताको पहुँच अभिवृद्धि गर्न भुवनपोखरी स्वास्थ्य चौकी मार्फत एम्बुलेन्स सेवाको सुरुवात
- ✓ स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धनका निम्ति भौगोलिक जटिलतालाई मध्यनजर गर्दै भुवनपोखरीमा बर्थिङ सेन्टर सञ्चालन
- ✓ कक्षा १,२ र ३ मा स्थानीय पाठ्यपुस्तक र १ देखि ५ कक्षा सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गरिएको

४. आन्तरिक आय (अघिल्लो आ.व को सँग तुलनात्मक विवरण संक्षिप्तमा)

क्र.स.	आय शीर्षक		२०८०/८१ को आय	२०८१/८२ को आय	प्रगति
१	सम्पत्ति कर		३३३७५७.८६	३२२६२७.२५	(३.३३%)
२	घर बहाल कर		२८१५५९.८१	५२५८८८.७५	८६.७८
३	भूमि कर (मालपोत)		१२२२७५१.६२	७१४७५८.५०	(४१.५५)
४	दस्तुर	सिफारिस	२०१७०७३.००	१६९९७८६.९०	(१५.७३%)
		व्यक्तिगत	१०३३१५०.००	९५९७५०.००	(७.१०%)

		घटना दर्ता			
		नाता प्रमाणित	७३०००.००	७३६०००.००	०.८२%
		अन्य	५७३६९२.४०	२९५०५०.००	(४८.५७)
५	व्यवसाय कर		५०३५७५.३१	५१५३३२.०३	२.३३%
६	प्रशासनिक दण्ड जरिबाना		२२८०००.००	८९९१.६७	(६०.५६%)
७	बेरुजू दाखिला बापतको आय		९२६५९८.१०	१७५१७१.००	(८१.१०%)
८	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क		४२६७३१४.२६	१९९४८१८.४९	(५३.२५%)
९	बहाल बिटौरी कर		२००.००	२००.००	०%
१०	कृषि तथा पशु जन्य वस्तुको व्यवसायिक कारोबारमा लाग्ने कर		१२३५६३.६०	२५०६२०.७५	१०२.८३%
११	अन्य सेवा शुल्क तथा विक्री		२१२७४३३.८२	४७६०५८५.१६	१२३.७७%
१२	शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी		१२९००.००	१४३००.००	१०.८५%
१३	सवारी साधन कर (साना सवारी)		९६०००.००	३००००.००	(६८.७५%)
१४	जलस्रोत सम्बन्धी अन्य दस्तुर		३८०००.००	२८०००.००	(२६.३२%)
जम्मा आय रु.			१३६५३३६९.७८	१२३६९४८०.५०	(९.४०%)

५.<u>बेरुजु र बेरुजु फछ्यौंट</u>

क्र.स.	आ.व २०८०/८१	आ.व २०७९/८०	आ.व २०७८/०७९	कैफियत
सैद्धान्तिक वेरुजु	०	०	०	यो वर्ष सम्परीक्षणको लागि कागजात तयार गरिएको
पेश्की बेरुजु	०	०	०	
असुल उपर बेरुजु	४१४००००	२५५०००	६७७०००	
नियमित गर्ने बेरुजु	५८१९०००	१४०४५०००	१६७२३०००	
फछ्यौंट रकम	४१४०००	७०७००००	४९९००००	
बाँकी बेरुजु	५८१९०००	७२३००००	१२४१००००	

६.असल अभ्यास

अवलम्बन गरिएका असल अभ्यास

विद्यालय नर्स कार्यक्रम

❖ पृष्ठभूमिः

- गाउँपालिकाभित्र रहेका विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्यमा देखिएका समस्या,
    - पोषण,
    - महिनावारी व्यवस्थापन,
    - व्यक्तिगत र वातावरणीय स्वास्थ्य, किशोर किशोरीको यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य,
    - सामान्य उपचारको अभाव

आदि समस्याहरू समाधान गर्न विद्यालय नर्स कार्यक्रम सुरु गरिएको हो ।

❖ कार्यक्रमको उद्देश्यः

- विद्यालय स्तरबाटै बालबालिकालाई स्वस्थ जीवन शैली अपनाउन उत्प्रेरीत गर्न,
- विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य जाँच गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी प्राथमिक सल्लाह/सेवा उपलब्ध गराउन,
- महिनावारी तथा किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रवर्धन गर्न,
- बालबालिकाको पोषण सुधारमा सहयोग गर्न,
- स्वस्थ, स्वच्छ, सफा र सिकाईमैत्री वातावरण तयार गर्न,
- विद्यार्थीहरूलाई मानसिक स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्न,
- परामर्श, सल्लाह र सुझावद्वारा विद्यालय छोड्ने दर न्यूनीकरण गर्न ।

❖ कार्यान्वयन प्रक्रियाः

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० बाट प्रारम्भ गरिएको,
- "विद्यालय नर्स कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि" निर्माण,
- जनप्रतिनिधिको पहलमा पालिकाबाट बजेट विनियोजन,
- कार्यविधि अनुसार ३५० जना वा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूमा क्रमशः कार्यक्रम सञ्चालन,
- विद्यालयमा छुट्टै विद्यालय नर्स कक्ष/स्वास्थ्य कक्ष स्थापना,
- २ वटा माध्यमिक विद्यालयमा (भैरव नवदीप नमूना मा.वि. र सत्यवती मा.वि.) नर्स नियुक्त,

- अभिभावक र शिक्षकसँग सहकार्य गर्दै स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन,
- प्रत्येक शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य विवरण अद्यावधिक,

❖ प्रमुख उपलब्धिहरूः

- १ वर्षमा ७७३ जना विद्यार्थीको स्वास्थ्य विवरण अद्यावधिक गरेको,
- २५०+ किशोरीलाई महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धी परामर्श,
- सेनिटरी प्याड वितरण तथा महिनावारी सम्बन्धी परामर्शको कारणले छात्राहरूको विद्यालय हाजिरी दर बढेको,
- जङ्क फुड (Junk Food) उपभोग गर्ने दर कम भएको,
- पोषण स्थिति न्यून भएका विद्यार्थीलाई उपचार, प्रेषण तथा न्यूनीकरणका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरेको,
- विद्यार्थीहरूको पोषण स्तरमा सुधार भएको,
- बालविवाह न्यूनीकरणमा पनि प्रभावकारी रहेको,
- नियमित स्वास्थ्य फाइल राख्ने अभ्यास सुरु ।

❖ चुनौती र समाधानः

- चुनौतीः
  - प्रारम्भमा स्रोत अभाव
  - शिक्षक/अभिभावकमा जानकारीको कमी
  - जनशक्ति व्यवस्थापन
  - स्वास्थ्य सामग्रीको अभाव
- समाधानः
  - पालिकाबाट अतिरिक्त बजेट विनियोजन
  - अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन
  - स्वास्थ्य संस्थासँग सहकार्य

❖ सिकाइ र सन्देश

- सानो लगानीमा ठूलो प्रभाव पर्न सक्ने कार्यक्रम
- स्थानीय तहको नेतृत्वमा बालमैत्री सेवा विस्तार सम्भव
- स्थानीय तहको नेतृत्वमा पोषणमैत्री सेवा विस्तार सम्भव

❖ निष्कर्ष

- विद्यालय नर्स कार्यक्रमले विद्यार्थीहरूको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव पारेको छ ।

- यस अभ्यासले रैनादेवी छहरा गाउँपालिकालाई बालमैत्री र पोषणमैत्री गाउँपालिका बन्ने दिशामा एक कदम अगाडि बढाएको छ ।

७.प्रमुख समस्या र चुनौती

✓ समस्या

- गुणस्तरीय तथा दिगो पूँजीगत विकास कायम गर्न नसक्नु ।
- योजना तथा कार्यक्रम दिगो तथा प्रतिफलमुखी तर्जुमा गर्न नसक्नु ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिमा व्यावसायिक दक्षता तथा निपूर्णता हुन नसक्नु ।
- जटिल भू धरातलीय स्वरुपका कारण पूर्वाधार विकासमा कठिनाइ हुनु ।
- न्यून सचेतना तथा अधिकारमुखी शैलीका कारण सबैमा दायित्वबोध गराउन नसक्नु ।
- बृहत्तर क्षेत्र तथा न्यून जनशक्ती कायम रहनु ।
- निति योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा नितिगत समस्या तथा व्यावहारिक जटिलता कायम रहनु ।
- कानुनले तोकेका बिषयहरुमा पनि कानुनहरु निर्माण गर्न नसकिनु ।
- तीनतह बिच परस्पर समन्वय तथा सहकार्यको अभाव रहनु ।
- स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गर्न दक्ष तथा निपूणता नरहनु ।

✓ चुनौतीहरू:

- गुणस्तरिय,दिगो,प्रतिफलमुखी तथा रुपान्तरणकारी योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा
- उपभोक्ता समितिको मर्म तथा सिद्धान्त अनुरुप कार्य सञ्चालन
- बृहत्तर क्षेत्र एवं जटिल भौगोलिक धरातलिय स्वरुप रहनु ।
- विकास तथा समृद्धि प्रति साझा मत, ऐक्यबद्धता तथा सर्वपक्षिय दायित्वबोध कायम गर्नु ।
- दरवन्दी अनुरुप कर्मचारीको पदपूर्ति गर्नु ।

✓ संघ, प्रदेशसँगको अपेक्षा

- नीति तथा कानून निर्माणमा नमूना कानून मार्फत सहजीकरण तथा मार्गदर्शन गर्नुपर्ने ।
- क्षमता विकास तथा स्थानीय तहको सबलीकरणमा उच्चतम प्राथमिकतामा राखि स्रोत तथा कार्यक्रम सुनिश्चित गरि दिनु पर्ने ।

- आवधिक योजना तथा रणनितिहरु तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा तालिम उपलब्ध गराउनुपर्ने
- स्थानीय उत्पादन तथा बजारीकरणको सुनिश्चिततामा सहजीकरण गरिदिनु पर्ने ।
- अनुदान तथा बाँडफाँडका स्रोतहरुको समयमै निकासा तथा प्राप्त गर्ने वातावरणको सहजीकरण ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच समन्वय गरी एकरूपताका साथ बजेट विनियोजन हुनु पर्ने ।